

P R Æ F A T I O.

tiam. Cujus nota inter alia, ut ex multis unum tantum in medium afferam, sunt, quæ de voluntate habentur Schol. Prop. 15. part. 1. Principior. & Cap. 12. part. 2. Appendic. quamvis satis magno molimine atque apparatu probata videantur: Neque enim eam distinctam ab Intellectu, multo minus tali præditam esse libertate existimat. Etenim in his asserendis, ut ex Dissertat. de Method. part. 4. & Meditat. 2, aliisque locis liquet, tantum supponit, non probat Cartesius, mentem humanam esse substantiam absolutè cogitantem. Cum contrà Author noster admittat quidem, in Rerum natura esse substantiam cogitantem: attamen neget illam constituere essentiàm Mentis humane, sed statuatur, eodem modo, quo Extensio nullis limitibus determinata est, Cogitationem etiam nullis limitibus determinari; adeoque, quemadmodum Corpus humanum non est absolutè, sed tantum certo modo secundum leges naturæ extensa per motum & quietem determinata extensio; sic etiam Mentem sive Animam humanam non esse absolutè, sed tantum secundum leges naturæ cogitantis per ideas certo modo determinatam cogitationem; quæ necessariò dari concluditur, ubi corpus humanum existere incipit. Ex quâ definitione, non difficile demonstratu esse putat, Voluntatem ab intellectu non distingui, multo minus eâ, quam illi Cartesius adscribit, polleere libertate; quin imò ipsam affirmandi & negandi facultatem prorsus fictitiâ; id autem affirmare & negare nihil præter ideas esse; cæteras vero facultates, ut Intellectum, Cupiditatem, &c. in numerum figmentorum, aut saltem illarum notionum reponi debere, quas homines ex eo, quod res abstractè concipiunt, formaverunt, quales sunt, humanitas, lapideitas, & id genus aliæ.

Prætereundum etiam hic nequaquam est, in eundem censum venire debere, hoc est, ex Cartesii mente tantum dici, quod aliquibus in locis reperitur, nempe hoc aut illud captum humanum superare. Neque enim hoc ita accipiendum, ac si ex propriâ sententiâ talia proferret noster Author. Judicat enim ista omnia, ac etiam plura alia magis sublimia, atque subtilia non tantum clarè ac distinctè a nobis concipi, sed etiam commodissime explicari posse: si modo humanus Intellectus alia via, quàm quæ a Cartesio aperta, atque strata est, in veritatis investigationem, rerumque cognitionem deducatur: atque adeò scientiarum fundamenta à Cartesio eruta, & quæ

iis

